

Legea nr.36/1995 a notarilor publici si a activitatii notariale

Legea nr.36/12 mai 1995, privind legea notarilor publici si a activitatii notariale, publicata in Monitorul Oficial nr.92/16 mai 1995*

modificata prin LEGEA nr.267/2003 pentru completarea art. 3 din Ordonanta Guvernului nr. 24/1992 privind stabilirea serviciilor consulare si a taxelor percepute pentru prestarea acestora si a art. 13 din Legea notarilor publici si a activitatii notariale nr. 36/1995

PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 424 din 17 iunie 2003

si

ORDONANTA DE URGENTA nr. 25/2005

pentru abrogarea art. 31 din Legea notarilor publici si a activitatii notariale nr. 36/1995, PUBLICAT IN: MONITORUL OFICIAL nr. 278 din 4 aprilie 2005 și ORDONANTA DE URGENTA 190/2005.

* asupra constitutionalitatii legii s-a pronuntat Curtea Constitutionala prin Decizia nr.44/1995, publicata in Monitorul Oficial nr.92/16 mai 1995

CAPITOLUL I

Dispozitii generale

Art. 1.

Activitatea notariala asigura persoanelor fizice si juridice constatarea raporturilor juridice civile sau comerciale nelitigioase, precum si exercitiul drepturilor si ocrotirea intereselor, în conformitate cu legea.

Art. 2.

Activitatea notariala se realizeaza de notarii publici prin acte notariale si consultatii juridice notariale, în conditiile prezentei legi.

Art. 3.

Notarul public este investit sa îndeplineasca un serviciu de interes public si are statutul unei functii autonome.

Art. 4.

Actul îndeplinit de notarul public, purtând sigiliul si semnatura acestuia, este de autoritate publica si are forta probanta prevazuta de lege.

Art. 5.

Actele notariale pot fi efectuate si de misiunile diplomatice si oficiile consulare ale României, precum si de alte institutii, în conditiile si limitele prevazute de lege.

Art. 6.

Notarii publici si celelalte institutii prevazute la art. 5, care desfasoara activitate notariala, au obligatia sa verifice ca actele pe care le instrumenteaza sa nu cuprinda clauze contrare legii si bunelor moravuri, sa ceara si sa dea lamuriri partilor asupra continutului acestor acte spre a se convinge ca le-au înteles sensul si le-au acceptat efectele, în scopul prevenirii litigiilor.

În cazul în care actul solicitat este contrar legii si bunelor moravuri, notarul public va refuza întocmirea lui.

Daca înscrisul prezentat are un continut îndoielnic, iar notarul public nu poate refuza instrumentarea actului, va atrage atentia partilor asupra consecintelor juridice la care se expun si va face mentiune expresa în act.

Daca partea se opune la inserarea mentiunii, notarul public va refuza întocmirea actului.

Art. 7.

Activitatea notariala se înfaptuieste în mod egal pentru toate persoanele, fara deosebire de rasa, de nationalitate, de origine etnica, de limba, de religie, de sex, de opinie, de apartenenta politica, de avere sau de origine sociala.

CAPITOLUL II

Competenta notarilor publici

Art. 8.

Notarul public îndeplineste urmatoarele acte notariale:

- a) redactarea înscrisurilor cu continut juridic, la solicitarea partilor;
- b) autentificarea înscrisurilor redactate de notarul public, de parte personal sau de avocat;
- c) procedura succesorală notarială;
- d) certificarea unor fapte, în cazurile prevazute de lege;
- e) legalizarea semnaturilor de pe înscrisuri, a specimenelor de semnatura, precum si a sigiliilor;
- f) darea de data certa înscrisurilor prezentate de parti;
- g) primirea în depozit a înscrisurilor si documentelor prezentate de parti;
- h) actele de protest al cambiilor, al biletelor la ordin si al cecurilor;
- i) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- j) efectuarea si legalizarea traducerilor;
- k) eliberarea de duplicate de pe actele notariale pe care le-a întocmit;
- l) orice alte operatiuni prevazute de lege.

Art. 9.

Notarii publici dau consultatii juridice în materie notariala, altele decât cele referitoare la continutul actelor pe care le îndeplinesc si participa, în calitate de specialisti desemnati de parti, la pregatirea si întocmirea unor acte juridice cu caracter notarial.

Art. 10.

În îndeplinirea atributiilor ce-i revin, notarul public are competenta generala, cu exceptiile prevazute în situatiile urmatoare:

- a) procedura succesorală notarială este de competență notarului public din biroul notarial situat în circumscripția teritorială a judecătoriei în care defunctul și-a avut ultimul domiciliu;
- b) în cazul mostenirilor succesive, mostenitorii pot alege competența oricăruia dintre birourile notariale din circumscripția teritorială a judecătoriei în care și-a avut ultimul domiciliu acela dintre autori care a decedat cel din urmă;
- c) actele de protest al cambiilor, biletelor la ordin și cecurilor se fac de notarul public din circumscripția teritorială a judecătoriei în care urmează a se face plata;
- d) eliberarea duplicatelor și reconstituirea actelor notariale se fac de notarul public în al cărui birou se afla originalul acestora.

Art. 11.

Conflictele de competență între birourile notarilor publici situate în aceeași circumscripție a unei judecării se soluționează de acea judecătorie, la sesizarea părții interesate. Hotărârea judecării este definitivă.

Când conflictul intervine între birouri notariale situate în circumscripții diferite, competența aparține judecării în a cărei circumscripție se afla biroul de notar public cel din urmă sesizat.

Art. 12.

(1) Secretarii consiliilor locale ale comunelor și orașelor unde nu funcționează birouri ale notarilor publici vor îndeplini, la cererea părților, următoarele acte notariale:

- a) legalizarea semnăturilor de pe înscrisurile prezentate de parti;
- b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri, cu excepția înscrisurilor sub semnatura privată.

(2) Actele prevazute la alin. 1, în cazul în care depunerea lor este necesară la unele institutii sau agenți economici, vor fi îndeplinite de acestea.

Art. 13.

(1) Activitatea notarială a misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale României se desfășoară pe baza legii române și a înțelegerilor internaționale la care România este parte, precum și potrivit uzanțelor internaționale.

(2) La cererea persoanelor fizice având cetățenia română, precum și a persoanelor juridice române,

misiunile diplomatice si oficiile consulare ale României îndeplinesc urmatoarele acte notariale:

- a) redactarea de înscrisuri în vederea autentificarii sau legalizarii semnaturii;
- b) autentificarea înscrisurilor;
- c) legalizarea sigiliilor si a semnaturilor;
- d) darea de data certa înscrisurilor prezentate de parti;
- e) certificarea unor fapte;
- f) legalizarea de copii de pe înscrisuri;
- g) efectuarea si legalizarea traducerilor;
- h) primirea în depozit a înscrisurilor si documentelor prezentate de parti;
- i) eliberarea de duplicate de pe actele notariale întocmite de misiunile diplomatice sau oficiile consulare.

(3) Activitatile notariale prevazute la alin. 2 lit. c), f) si g) pot fi îndeplinite, de catre misiunile diplomatice si oficiile consulare ale României, si la cererea persoanelor fizice sau juridice straine, în masura în care legile si reglementarile statului de resedinta nu se opun.

(3.1.) Autentificarea procurilor speciale prevazute la art.90 alin.(2) din Legea nr.19/2000 privind sistemul public de pensii și alte drepturi de asigurari sociale, cu modificarile si completarile ulterioare, poate fi făcută de către misiunile diplomatice sau oficiile consulare ale României si la cererea persoanelor de origine romana care au cetatenia romana sau statutul de apatrid, daca legile si reglementarile statului de resedinta nu prevad altfel.

(4) Actele notariale se îndeplinesc la sediile misiunilor diplomatice sau oficiilor consulare, precum si la bordul navelor si aeronavelor sub pavilion românesc care se afla stationate în raza de activitate a acestor organe, precum si la domiciliul cetateanului român ori în alt loc, daca acest lucru este prevazut în conventiile internationale la care România si statul de resedinta sunt parti sau legea locala nu se opune.

CAPITOLUL III

Organizarea activitatii notarilor publici

SECTIUNEA I

Organizarea si functionarea birourilor notarilor publici

Art. 14.

Activitatea notarilor publici se desfasoara în cadrul unui birou, în care pot functiona unul sau mai multi notari publici asociati, cu personalul auxiliar corespunzator.

Prin asociere, notarul public nu-si pierde dreptul la birou notarial individual.

Notarul public sau notarii publici asociati, titulari ai unui birou, pot angaja notari stagieri,

traducatori, alt personal de specialitate, precum si personal administrativ si de serviciu necesar activitatii notariale.

Evidenta birourilor de notari publici si lucrarile privind numirea si încetarea functiei notarilor publici se întocmesc de personalul de specialitate notariala din Ministerul Justitiei.

Art. 15.

În circumscriptia unei judecatorii pot functiona unul sau mai multe birouri de notari publici. Numarul notarilor publici si al birourilor în care acestia își desfășoara activitatea se stabileste de ministrul justitiei, la propunerea Consiliului Uniunii Nationale a Notarilor Publici.

Numarul de notari publici se actualizeaza anual de catre ministrul justitiei, potrivit propunerilor Camerelor Notarilor Publici si, cu prioritate, în raport cu numarul notarilor stagiaari care au promovat examenul de notar public.

În cazul în care în circumscriptia unei judecatorii functioneaza mai multe birouri de notari publici, competenta teritoriala a fiecaruia se întinde pe tot cuprinsul acelei circumscriptii.

Art. 16.

Notarul public poate fi cel care îndeplineste urmatoarele conditii:

- a) are numai cetatenia româna si domiciliul în România si are capacitatea de exercitiu al drepturilor civile;
- b) este licentiat în drept - stiinte juridice - sau doctor în drept;
- c) nu are antecedente penale;
- d) se bucura de o buna reputatie;
- e) cunoaste limba româna;
- f) este apt din punct de vedere medical pentru exercitarea functiei;
- g) a îndeplinit timp de 2 ani functia de notar stagiar si a promovat examenul de notar public sau a exercitat timp de 5 ani functia de notar, judecator, procuror, avocat sau o alta functie de specialitate juridica si dovedeste cunostintele necesare functiei de notar public, prin promovarea unui concurs organizat potrivit regulamentului de aplicare a prezentei legi, de Consiliul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Art. 17.

Notarul public este numit de ministrul justitiei, la propunerea Consiliului Uniunii Nationale a Notarilor Publici, în baza cererii celui interesat si dupa ce face dovada îndeplinirii cerintelor aratate la Art. 16.

Art. 18.

Înainte de a-si începe activitatea, în termen de 60 de zile de la numire, notarul public este obligat sa-si înregistreze biroul la Curtea de apel în circumscriptia careia își are sediul biroul de notar public.

Pentru înregistrarea biroului, notarul public va prezenta sigiliul și specimenul de semnatura.

Ministrul justiției poate, în cazuri temeinic justificate, să prelungească acest termen.

Neîndeplinirea condițiilor prevăzute la alin. 1 atrage revocarea numirii notarului public.

Art. 19.

După îndeplinirea condițiilor prevăzute la Art. 18, notarul public va depune jurământul în fața ministrului justiției și a președintelui Uniunii Naționale a Notarilor Publici sau a reprezentanților acestora.

Jurământul are următorul conținut:

"Jur să respect Constituția și legile țării, să-mi îndeplinesc cu onoare și credibilitate publică, cu conștiința și fără partinire atribuțiile ce-mi revin și să pastrez secretul profesional. Așa să-mi ajute Dumnezeu!"

Referirea la divinitate din formula jurământului se schimbă potrivit credinței religioase a notarului public.

Notarul public fără confesiune va depune jurământul fără formula religioasă, pe conștiință, onoare.

Art. 20.

Poate fi notar stagiar cel care:

- a) îndeplinește condițiile prevăzute la Art. 16 lit. a) - f);
- b) este angajat într-un birou de notar public;
- c) se afla în perioada de stagiu până la promovarea examenului de notar public.

Art. 21.

Notarul public poate delega pe notarul stagiar să îndeplinească următoarele atribuții:

- a) efectuarea lucrărilor de secretariat;
- b) legalizarea copiilor de pe înscrisuri;
- c) legalizarea semnăturii traducătorului;
- d) darea de data certa a înscrisurilor prezentate de parti;
- e) redactarea unor proiecte de înscrisuri cu conținut juridic.

Condițiile de încheiere a contractului de muncă și formarea profesională a notarului stagiar sunt în sarcina Camerei Notarilor Publici și se stabilesc prin statutul Uniunii Naționale a Notarilor Publici.

Art. 22.

Examenul de notar public se sustine în fata unei comisii formate din: un membru al Consiliului Uniunii Nationale a Notarilor Publici, reprezentantul Ministerului Justitiei, un membru al corpului didactic din învățământul superior de specialitate si doi notari publici cu pregătire si prestigiu profesional, desemnati în conditiile prevazute în regulamentul de aplicare a prezentei legi.

Art. 23

Calitatea de notar public inceteaza:

- a) la cerere;
- b) prin pensionare sau în cazul constatarii incapacitatii de munca, în conditiile legii;
- c) prin desfiintarea biroului notarului public, urmata de neexercitarea fara justificare de catre titularul acestuia a profesiei, în conditiile legii, într-un alt birou de notar public, în termen de 6 luni;
- d) prin excluderea din profesie, dispusa ca sanctiune disciplinara, în conditiile prezentei legi;
- e) în cazul vaditei sale incapacitati profesionale, constatata în urma unor inspectii repetate;
- f) în cazul condamnarii definitive pentru savârșirea cu intentie a unei infractiuni grave sau care aduce atingere prestigiului profesiei;
- g) în cazul în care notarul public nu mai îndeplineste conditiile prevazute de Art. 16 lit. a), d) si f).

Încetarea calitatii de notar public se constata sau se dispune, dupa caz, de ministrul justitiei.

Art. 24.

Exercitiul functiei de notar public se suspenda:

- a) în caz de incompatibilitate;
- b) în situatiile prevazute la Art. 41 lit. c) si Art. 42 din prezenta lege;
- c) în caz de neachitare a obligatiilor banesti profesionale, dupa 6 luni de la scadenta acestora, pâna la achitarea debitului;
- d) în caz de incapacitate temporara de munca.

Art. 25.

Suspendarea se dispune de ministrul justitiei, la solicitarea Consiliului Uniunii Nationale a Notarilor Publici.

Încetarea suspendarii se poate dispune cu respectarea conditiei prevazute în alineatul precedent.

SECTIUNEA II

Camera Notarilor Publici

Art. 26.

În circumscriptia fiecarei Curti de apel functioneaza câte o Camera a Notarilor Publici, cu personalitate juridica.

Din Camera fac parte toti notarii publici care functioneaza în circumscriptia Curtii de apel. Camera Notarilor Publici este condusa de un Colegiu director format dintr-un presedinte, un vicepresedinte si 3 - 5 membri. Colegiul director este ales de adunarea generala a membrilor Camerei, pentru o perioada de 3 ani, dintre notarii publici.

Presedintele Colegiului director va primi o indemnizatie al carei quantum se va stabili de adunarea generala.

Colegiul director va avea un secretar salarizat si personal auxiliar, în numarul si în structura stabilite de adunarea generala a notarilor publici din judetele ce compun circumscriptia Camerei.

Colegiul director al Camerei Notarilor Publici are urmatoarele atributii:

- a) rezolva plângerile partilor împotriva notarilor publici si a notarilor stagieri, luând masurile corespunzatoare si aducându-le la cunostinta Uniunii Nationale a Notarilor Publici;
- b) deleaga, în cazuri exceptionale, pentru o perioada determinata, un notar public din aceeasi circumscriptie a judecatoriei, care sa asigure functionarea unui alt birou de notar public, cu încunostintarea Uniunii Nationale a Notarilor Publici. Cheltuielile cu delegarea se suporta din veniturile biroului notarului public la care este delegat;
- c) informeaza Uniunea Nationala a Notarilor Publici în legatura cu activitatea birourilor notarilor publici, asupra necesarului de notari publici si notari stagieri si face recomandari cu privire la persoanele ce urmeaza sa fie propuse de uniune pentru numirea lor în functia de notar public de catre ministrul justitiei;
- d) reprezinta Camera în relatiile cu tertii, la nivelul circumscriptiei Curtii de apel;
- e) întocmeste documentarea juridica si asigura consultarea si informarea curenta a notarilor publici;
- f) tine evidenta veniturilor si cheltuielilor Camerei si a contributiei membrilor sai;
- g) procura datele si lucrarile necesare pentru Buletinul Notarilor Publici si asigura difuzarea acestuia;
- h) îndeplineste alte atributii prevazute de lege si de regulament.

SECTIUNEA III

Uniune Nationala a Notarilor Publici

Art. 27.

Notarii publici din România se constituie în Uniunea Nationala a Notarilor Publici, organizatie profesionala cu personalitate juridica, care își alege un consiliu de conducere si alte organe stabilite prin statutul propriu.

Art. 28.

Consiliul Uniunii Nationale a Notarilor Publici este constituit din câte un reprezentant al fiecărei Camere a Notarilor Publici, din care se aleg presedintele si doi vicepresedinti, în conditiile stabilite prin Statutul Uniunii.

Consiliul uniunii are urmatoarele atributii:

- a) propune ministrului justitiei numirea, suspendarea, revocarea ori încetarea calitatii de notar public;
- b) propune ministrului justitiei numarul necesar al birourilor de notari publici si conditiile de desfasurare a examenelor de notari publici;
- c) stabileste, cu aprobarea ministrului justitiei, onorariile minimale pentru serviciile prestate de notarii publici;
- d) aproba cotele de contributie ale birourilor notarilor publici la Camera, precum si cele ale Camerelor la Uniunea Nationala a Notarilor Publici, potrivit statutului acesteia;
- e) reprezinta Uniunea Nationala a Notarilor Publici în raporturile cu tertii, pe plan intern si international;
- f) îndeplineste alte atributii prevazute de lege sau de regulament.

Art. 29.

În cadrul Uniunii Nationale a Notarilor Publici se va organiza si va functiona o casa de asigurari pentru garantarea responsabilitatii civile a notarilor publici, cu personalitate juridica, în conditiile stabilite prin statut propriu, aprobat de Uniunea Nationala a Notarilor Publici.

CAPITOLUL IV

Drepturile si îndatoririle notarilor publici

SECTIUNEA I

Drepturile notarilor publici

Art. 30.

Notarii publici își exercită personal profesiunea si se bucura de stabilitate în functie, neputând fi mutati în alta localitate, fara acordul lor.

Art. 31. Abrogat

Art. 32.

Notarii publici au dreptul la onorarii pentru fiecare serviciu prestat, în conformitate cu Art. 28 alin. 2 lit. c).

Art. 33.

Notarul public are dreptul la concediu de odihna, în condițiile stabilite prin statut.

Art. 34.

Notarii publici beneficiaza de drepturile de asigurari sociale pe baza contribuției la sistemul asigurarilor sociale de stat, în condițiile legii.

Art. 35.

Exercitarea profesiei de notar public este incompatibila cu:

a) desfasurarea unei activitati salarizate, cu exceptia:

- activitatii didactice universitare;

- activitatii literare si publicistice;

- calitatii de deputat sau senator, ori a celei de consilier în consiliile judetene sau locale, pe durata mandatului;

b) desfasurarea unor activitati comerciale, direct sau prin persoane interpuse;

c) calitatea de asociat într-o societate în nume colectiv, de asociat comanditat în societatile de comanda simpla sau pe actiuni, administrator al unei societati cu raspundere limitata, presedinte al unui consiliu de administratie, membru al consiliului de conducere, director general sau director al unei societati pe actiuni, administrator al unei societati civile.

SECTIUNEA II

Îndatoririle si raspunderile notarilor publici

Art. 36.

Notarii publici si personalul birourilor notariale au obligatia sa pastreze secretul profesional cu privire la actele si faptele despre care au luat cunostinta în cadrul activitatii lor, chiar si dupa încetarea functiei, cu exceptia cazurilor în care legea sau partile interesate îi elibereaza de aceasta obligatie.

Art. 37.

Notarul public nu poate absenta mai mult de 5 zile consecutiv, fara a asigura functionalitatea biroului sau, în condițiile legii.

În cazul nerespectarii dispozitiilor alin. 1, Camera Notarilor Publici poate delega, dupa caz, un alt notar public pentru îndeplinirea atributiilor notarului public absent, în condițiile prevazute de statutul uniunii.

Art. 38.

Raspunderea civila a notarului public poate fi angajata, în condițiile legii civile, pentru încălcarea obligatiilor sale profesionale, atunci când acesta a cauzat un prejudiciu.

Asigurarea de raspundere profesionala a notarului public se realizeaza prin casa de asigurari, constituita în acest scop.

Art. 39.

Raspunderea disciplinara a notarului public intervine pentru urmatoarele abateri:

- a) întârziere sau neglijenta în efectuarea lucrărilor;
- b) lipsa nejustificata de la birou;
- c) nerespectarea secretului profesional;
- d) comportament care aduce atingere onoarei sau probitatii profesionale.

Art. 40.

Actiunea disciplinara se exercita de Colegiul director si se judeca de Consiliul de disciplina. Pentru suspendarea din functie sau excluderea din profesie este obligatorie o cercetare prealabila, care se efectueaza de catre Colegiul director.

Audierea celui în cauza este obligatorie, acesta fiind îndreptatit sa ia cunostinta de continutul dosarului si sa-si formuleze apararea.

Consiliul de disciplina citeaza partile si pronunta o hotarâre motivata, care se comunica acestora.

Împotriva hotarârii, partile pot face contestatie la Consiliul Uniunii, în termen de 10 zile de la comunicare.

Hotarârea Consiliului Uniunii poate fi atacata la instanta judecatoreasca competenta, civila sau de contencios administrativ, dupa caz.

Hotarârea definitiva se comunica si Ministerului Justitiei.

Procedura judecarii abaterilor disciplinare se stabileste prin regulament.

Art. 41.

Sanctiunile disciplinare se aplica în raport cu gravitatea faptelor si constau în:

- a) observatie scrisa;
- b) amenda de la 50.000 lei la 200.000 lei, care se face venit la bugetul Camerei Notarilor Publici. Neachitarea în termen de 30 de zile de la data ramânerii definitive a hotarârii, atrage suspendarea de drept a notarului public pâna la achitarea sumei.

Hotarârea definitiva constituie titlu executoriu;

- c) suspendarea din functie pe o durata de maximum 6 luni;
- d) excluderea din profesie.

Art. 42.

În cazul în care împotriva notarului public s-a luat măsura arestării preventive, ministrul justiției, la propunerea Consiliului Uniunii Naționale a Notarilor Publici, va lua măsura suspendării din funcție, până la soluționarea cauzei penale, potrivit legii.

Dacă hotărârea de condamnare a ramas definitivă și ea se referă la infracțiunile prevăzute de Art. 23 lit. f) din lege, cu acea dată ministrul justiției dispune excluderea din profesie a notarului public condamnat.

Sigiliul, registrele și lucrările notarului public suspendat sau exclus vor fi depuse la Camera Notarilor Publici, sub luare de dovadă.

CAPITOLUL V

Procedura actelor notariale

SECTIUNEA I

Dispoziții comune

Art. 43.

Toate actele notariale se îndeplinesc la cerere.

Înscrisurile redactate de parti sau, după caz, de reprezentanții lor legali sau convenționali, vor fi verificate cu privire la îndeplinirea condițiilor de fond și formă, notarul public putându-le aduce modificările și completările corespunzătoare, cu acordul partilor.

Înscrisurile referitoare la actele notariale se redactează potrivit voinței partilor și în condițiile prevăzute de lege.

Înscrisurile vor fi redactate citet, îngrijit și fără prescurtări; mențiunile în cifre se vor înscrie și în litere, iar locurile goale se vor completa prin tragere de linii.

În cadrul lucrărilor de îndeplinire a actelor notariale, notarul public stabilește identitatea, domiciliul și capacitatea partilor, în afara cazurilor în care se solicită dare de dată certă, întocmirea de copii legalizate sau acordarea de consultații juridice notariale.

Art. 44.

Înscrisurile pentru care legea prevede forma autentică vor fi redactate numai de notari publici, de avocatul partilor interesate sau de consilierul juridic ori reprezentantul legal al persoanei juridice. Persoanele care au pregătire juridică superioară vor putea redacta înscrisurile în care figurează ca parte ele, soții, ascendenții sau descendenții lor.

Consultațiile date de notarul public în domeniul juridic notarial sunt scrise sau verbale și se dau persoanelor fizice sau juridice, la solicitare sau pe baza de contract cu durată determinată.

Art. 45.

Notarul public are obligația să deslusească raporturile reale dintre parti cu privire la actul pe care vor să-l încheie, să verifice dacă scopul pe care-l urmăresc este în conformitate cu legea și să le dea îndrumările necesare asupra efectelor lui juridice.

De asemenea, el trebuie să ceară partilor, ori de câte ori este cazul, documentele justificative și

autorizatiile necesare pentru încheierea actului sau, la cererea acestora, va putea obtine el însusi documentatia necesara.

Actele din care rezulta drepturi ce urmeaza a fi supuse publicitatii mobiliara e sau imobiliara se vor comunica de îndata, la locul unde se tine aceasta evidenta, de notarul public, care va face si demersurile necesare în numele titularilor pentru aducerea la îndeplinire a tuturor lucrarilor de publicitate. Se excepteaza cazul în care partile interesate vor cere în scris sa îndeplineasca ele însele formalitatile de mai sus.

În vederea îndeplinirii obligatiilor ce-i revin, potrivit alin. 2 si 3, notarul public va avea acces liber la birourile de publicitate mobiliara si imobiliara.

Notarul public nu poate refuza îndeplinirea actului notarial solicitat decât în conditiile aratate la Art. 6.

Art. 46.

Organele de ordine publica vor acorda sprijin notarilor publici, în cazul în care acestia sunt împiedicati sa-si exercite atributiile. De asemenea, autoritatile administratiei publice locale au obligatia ca în cadrul atributiilor lor sa acorde notarilor publici concursul solicitat pentru îndeplinirea actelor notariale.

Art. 47.

Actele solicitate de parti si orice alte acte de procedura notariala se întocmesc în limba româna.

Cetatenilor apartinând minoritatilor nationale sau persoanelor care nu vorbesc sau nu înțeleg limba româna li se acorda posibilitatea de a lua cunostinta de cuprinsul actului printr-un interpret. Functia de interpret poate fi îndeplinita, în afara de notarul public, si de un angajat din cadrul biroului notarial, care cunoaste limba acelei persoane, precum si de traducatorii autorizati.

Actele redactate de parti si prezentate pentru efectuarea operatiunilor notariale vor fi în limba româna.

La cererea justificata a partilor, notarul public poate îndeplini acte în legatura cu înscrierile întocmite de parti într-o alta limba decât cea româna, numai daca notarul instrumentator cunoaste limba în care sunt întocmite actele sau dupa ce a luat cunostinta de cuprinsul acestora prin interpret, caz în care un exemplar tradus în limba româna si semnat de cel ce a efectuat traducerea va fi atasat la dosar.

Înscrierile destinate a fi traduse într-o limba straina se vor redacta fie pe doua coloane, cuprinzând în prima coloana textul în limba româna, iar în cea de-a doua, textul în limba straina, fie în mod succesiv, mai întâi textul în limba româna, continuându-se cu textul în limba straina.

Art. 48.

Actele notariale se îndeplinesc la sediul biroului notarului public în timpul programului de serviciu cu publicul, afisat în mod corespunzator.

Un act notarial se poate îndeplini în afara sediului biroului notarului public, în limitele circumscriptiei sale teritoriale, daca la încheierea lui este interesat un numar mai mare de persoane sau partea care-l solicita este împiedicata sa se prezinte, din motive temeinice, la sediul biroului.

În cazul în care întocmirea unui act notarial nu suferă amânare din motive obiective, acesta va putea fi îndeplinit și în afara programului de lucru, la cererea părții interesate.

Art. 49.

Îndeplinirea actelor notariale, în afara de redactarea înscrisurilor și de consultările juridice notariale, se constată prin încheiere, care va cuprinde:

- a) sediul biroului notarial;
- b) denumirea încheierii și numărului acestuia;
- c) data îndeplinirii actului notarial;
- d) numele și prenumele notarului public;
- e) locul unde s-a îndeplinit actul notarial, în cazul îndeplinirii în afara sediului biroului notarial, precizându-se împrejurarea care justifică întocmirea înscrisului în acel loc;
- f) numele sau denumirea părților, domiciliul sau sediul acestora și mențiunea faptului prezentării lor în persoană, reprezentate ori asistate, precum și modul în care li s-a constatat identitatea, cu excepția încheierilor prin care se da data certă înscrisurilor sau se legalizează copii de pe înscrisuri;
- g) arătarea îndeplinirii condițiilor de fond și de formă ale actului notarial și a citirii acestuia de către părți;
- h) constatarea îndeplinirii actului notarial și a citirii acestuia de către părți;
- i) mențiunea perceperii taxelor de timbru, a onorariului și cuantumului acestora;
- j) semnătura notarului public;
- k) sigiliul biroului notarului public.

Art. 50.

Partile participante la actul notarial pot fi identificate de notarul public prin mențiunea în încheiere că ele sunt cunoscute personal de acesta. În cazul în care notarul public nu cunoaște partile este obligat să se convingă de identitatea acestora, stabilită, după caz, prin:

- a) acte de identitate sau legitimații oficiale, prevăzute cu semnătura, stampila și fotografia posesorului;
- b) atestarea avocatului care asistă partea;
- c) doi martori de identitate, cunoscuți personal de notarul public sau legitimați conform lit. a).

Nu poate fi martor de identitate cel care:

- a) nu a împlinit 18 ani;

- b) figureaza în act ca parte sau ca beneficiar;
- c) din cauza unei deficiente psihice sau fizice nu este apt pentru dovedirea identitatii.

Art. 51.

În situatia în care se refuza îndeplinirea actului notarial, încheierea de respingere se va da numai daca partile staruie în cerere, dupa ce li s-a atras atentia ca actul solicitat este contrar legii sau bunelor moravuri. Încheierea va cuprinde si motivarea refuzului, calea de atac la judecatorie si termenul de exercitare.

Îndeplinirea actului notarial poate fi respinsa si pentru urmatoarele motive:

- a) solicitarea lucrarilor în afara orelor de lucru, cu exceptiile prevazute la Art. 48 alin. 3;
- b) neprezentarea documentatiei necesare sau prezentarea ei incompleta;
- c) neplata taxelor si a onorariului stabilit;
- d) imposibilitatea identificarii partilor sau lipsa lor de discernamânt.

Art. 52.

Încalcare cerintelor prevazute la Art. 49 lit. c), f) j) si k) se sanctioneaza cu nulitatea, iar a celorlalte cerinte cu anularea, în afara de cazul în care îndeplinirea acestora rezulta din lucrarile actului.

Art. 53.

Actele notariale care prezinta erori materiale sau omisiuni vadite pot fi îndreptate sau completate prin încheiere de catre notarul public, la cerere sau din oficiu, cu acordul partilor, daca lucrarile cuprind date care fac posibila îndreptarea greselilor sau completarea omisiunilor. Acordul partilor se prezuma daca, fiind legal citate, nu-si manifesta opunerea. Despre îndreptarea sau completarea efectuata se face mentiune pe toate exemplarele actului.

Art. 54.

Actele care au disparut fara a mai fi ramas un exemplar original se reconstituie la cerere, prin încheiere, pe baza acordului partilor sau, dupa caz, a succesorilor acestora. Reconstituirea se face la biroul notarului la care s-a întocmit actul.

În lipsa acordului partilor reconstituirea actelor disparute se va face de judecatoria în circumscriptia careia îsi are sediul biroul notarial care a întocmit actul, în conformitate cu dispozitiile din Codul de procedura civila.

În cazul în care actul disparut a fost întocmit de alte institutii cu activitate notariala, reconstituirea se face de judecatoria în circumscriptia careia îsi are sediul institutia care a întocmit acel act sau se afla domiciliul ori sediul uneia dintre parti, dupa caz.

Art. 55.

La cererea partii de a li se da un duplicat al actului original, biroul notarial care a întocmit acel act

poate încuviința eliberarea duplicatului. În acest scop, notarul public va cita partile sau, după caz, pe succesorii acestora.

În textul duplicatului se reproduc, cuvânt cu cuvânt, atât cuprinsul înscrisului, cât și al încheierii prin care s-a constatat întocmirea înscrisului original. În locul semnăturilor originale se menționează numele de familie și prenumele fiecărui semnatar.

Duplicatul are aceeași forță probantă ca și originalul.

Art. 56.

Notarul public nu poate îndeplini acte notariale, sub sancțiunea nulității, dacă:

- a) în cauză sunt parti sau interesați în orice calitate, el, sotul, ascendenții și descendenții lor;
- b) este reprezentantul legal ori împuternicitul unei parti care participă la procedura notarială.

Art. 57.

În cazul în care, pentru valabilitatea în străinătate a actului notarial, este necesară supralegalizarea semnăturii și sigiliului notarului public de către Ministerul Justiției, Ministerul Afacerilor Externe și misiunea diplomatică sau oficiul consular din România ale statului în care actul urmează a fi folosit, notarul public va pune în vedere partii obligația îndeplinirii acestei cerințe.

Birourile notariale nu pot lua în considerare actele care emană de la autoritățile altui stat, decât dacă semnăturile și sigiliile acelor autorități sunt supralegalizate de către misiunea diplomatică sau oficiul consular al României din acest stat sau de către Ministerul Afacerilor Externe al României.

În cazul în care prin convenții internaționale la care România este parte, se prevede altfel, se aplică acele convenții.

SECTIUNEA II

Autentificarea actelor

Art. 58.

Pentru autentificarea unui act, notarul public verifică și stabilește, în prealabil, identitatea partilor. Partile pot fi reprezentate la autentificare printr-un mandatar cu procura specială autentică.

Art. 59.

Când notarul public are îndoieli cu privire la deplinătatea facultăților mintale ale vreuneia dintre parti, procedează la autentificare numai dacă un medic specialist atestă în scris că partea poate să-și exprime în mod valabil consimțământul în momentul încheierii actului.

Art. 60.

Pentru a lua consimțământul partilor, după citirea actului, notarul public le va întreba dacă au înțeles conținutul acestuia și dacă cele cuprinse în act exprimă voința lor.

Pentru motive temeinice, notarul public poate lua separat, dar în aceeași zi, consimțământul partilor

care figureaza în act. În acest caz, în încheierea de încuviintare a autentificarii se va mentiona ora si locul luarii consimtamântului fiecarei parti.

Art. 61.

Declaratia de vointa a surdului, mutului sau surdomutului, stiutori de carte, se va da în scris în fata notarului public, prin înscrierea de catre parte, înaintea semnaturii, a mentiunii "consimt la prezentul act, pe care l-am citit".

Daca surdul, mutul sau surdomutul se gasesc din orice motiv în imposibilitate de a scrie, declaratia de vointa se va lua prin interpret.

Pentru a lua consimtamântul unui nevazator, notarul public va întreba daca a auzit bine când i s-a citit înscrisul si daca cele auzite reprezinta vointa sa, consemnând acestea în încheierea de autentificare.

Art. 62.

În cazul acelor care din pricina infirmitatii, a bolii sau din orice alte cauze nu pot semna, notarul public, îndeplinind actul, va face mentiune despre aceasta împrejurare în încheierea pe care o întocmeste, mentiunea astfel facuta tinând loc de semnatura.

Art. 63.

Notarul public sau partile pot solicita ca martorii, prevazuti la Art. 50 sa fie prezenti si la semnarea actului.

Art. 64.

Toate exemplarele originale ale înscrisului autentificat, cerute de parti, precum si cel ce se pastreaza în arhiva biroului notarial, împreuna cu anexele care fac parte integranta din acest înscris, se semneaza în fata notarului public de catre parti sau reprezentantii lor si, dupa caz, de cei chemati a încuviinta actele pe care partile le întocmesc, de martorii-asistenti, atunci când este ceruta prezenta lor, si - daca este cazul - de cel care a redactat înscrisul, în conditiile prezentei legi.

Fiecare parte poate solicita cel putin un exemplar original al înscrisului autentic.

Art. 65.

Încheierea care constata autentificarea unui înscris va cuprinde, sub sanctiunea nulitatii, pe lângă datele prevazute la Art. 49 si urmatoarele mentiuni:

- a) constatarea ca s-a luat consimtamântul partilor;
- b) constatarea ca înscrisul a fost semnat în fata notarului de toti cei tinuti sa-l semneze. Mentiunea notarului public ca una dintre parti nu a putut semna tine loc de semnatura pentru aceasta;
- c) numarul anexelor cuprinse în actul autentic;
- d) dispozitia de investire cu forma autentica, care se exprima prin cuvintele: "Se declara autentic prezentul înscris".

Art. 66.

Actul autentificat de notarul public care constata o creanta certa si lichida are putere de titlu executoriu la data exigibilitatii acesteia. În lipsa actului original, titlul executoriu îl poate constitui duplicatul sau copia legalizata de pe exemplarul din arhiva notarului public.

Art. 67.

În cazul în care notarul public respinge cererea de autentificare, încheierea va cuprinde mentiunile de la Art. 51 alin. 1.

Daca se face plângere împotriva încheierii de respingere si judecatoria o admite, notarul public va da încheierea de autentificare a actului, conform hotarârii judecatoresti ramasa definitivă si irevocabila, si va mentiona ca actul produce efecte de la înregistrarea cererii de autentificare.

SECTIUNEA III

Procedura succesorală

Art. 68.

Procedura succesorală notarială se deschide, după caz, la cererea oricărei persoane interesate, a procurorului, precum și a secretarului consiliului local al localității în raza căreia defunctul și-a avut ultimul domiciliu, atunci când are cunoștința că moștenirea cuprinde bunuri imobile.

În cazul decesului unei persoane care nu a avut ultimul domiciliu în țară, procedura succesorală se poate îndeplini de notarul public din circumscripția teritorială a judecătorei în care defunctul și-a avut bunurile cele mai importante ca valoare.

Notarul public sesizat are obligația de a verifica în prealabil competența teritorială, iar dacă constată că succesiunea este în competența altui birou notarial, se desesizează, fără să mai citeze partile, trimitând cauza notarului public competent.

În cazul în care într-o circumscripție teritorială sunt mai multe birouri de notari publici, competența de îndeplinire a procedurii succesorală aparține primului birou sesizat. Notarul public va verifica dacă procedura succesorală nu s-a deschis la un alt birou de notar public din aceeași circumscripție, cercetând, în acest scop, registrul de evidență a succesiunilor, potrivit regulamentului.

Art. 69.

În cererea de deschidere a procedurii succesorală vor fi menționate datele de stare civilă ale defunctului, numele, prenumele și domiciliul moștenitorilor prezumtivi, bunurile defunctului, cu menționarea valorii acestora și a pasivului succesoral.

Cererea va fi înscrisă în registrul succesoral al notarului public.

Art. 70.

În cazurile prevăzute de lege sau la cererea celor interesați, notarul public, personal sau printr-un delegat, va face inventarierea bunurilor succesorală. Dacă nu există cerere anterioară pentru deschiderea procedurii succesorală, cererea de inventariere ține loc și de cerere de deschidere a acestei proceduri.

Inventarierea notarială se va putea face numai cu acordul persoanei în posesia careia se afla bunurile defunctului. În caz de refuz, se va încheia un proces-verbal, semnat de cei prezenți.

Art. 71.

Procesul-verbal de inventariere va cuprinde enumerarea, descrierea și evaluarea provizorie a bunurilor ce se aflau în posesia defunctului la data decesului.

Bunurile a căror proprietate este contestată se vor menționa separat.

În inventar se cuprind mențiuni privind pasivul succesoral.

Bunurile defunctului care se găsesc în posesia altei persoane vor fi inventariate cu precizarea locului unde se afla și a motivului pentru care se găsesc acolo.

În cazul în care, cu ocazia inventarierii, se va găsi testament lăsat de defunct va fi vizat spre neschimbare și va fi depus în depozit la biroul notarului public.

Inventarul se semnează de cel care l-a întocmit, de succesibili aflați la locul inventarului, iar în lipsa acestora sau a refuzului lor de a semna, inventarul va fi semnat de martorii prezenți.

Art. 72.

Dacă există pericol de înstrăinare, pierdere, înlocuire sau distrugere a bunurilor, notarul public le va putea pune bunurile sub sigiliu sau le va preda unui custode.

În cazul în care conservarea bunurilor succesoriale necesită anumite cheltuieli, acestea vor fi făcute, cu încuviințarea notarului public, de custodele prevăzut la alin. 1 sau, în lipsa custodelui, de un curator special, numit de notar pentru administrarea bunurilor.

Bunurile date în custodie sau în administrare se predau pe baza de proces-verbal semnat de notar și de custode sau curator. Dacă predarea are loc o dată cu inventarierea, se va menționa în procesul-verbal de inventariere, un exemplar al procesului-verbal predându-se custodelui sau curatorului.

Custodele sau curatorul este obligat să restituie bunurile și să depună conturile la biroul notarului public la finalizarea procedurii succesoriale sau atunci când notarul consideră necesar.

Art. 73.

Dacă în timpul efectuării inventarului se vor găsi sume de bani, hârtii de valoare, cecuri sau alte valori, se vor depune în depozitul notarial sau la o instituție specializată, făcându-se mențiune despre aceasta și în procesul-verbal de inventariere.

Din sumele de bani găsite la inventariere se vor lăsa mostenitorilor sau celor care locuiau cu defunctul și gospodăreau împreună cu acesta sumele necesare pentru:

- a) întreținerea persoanelor ce era în sarcina celui decedat, pentru maximum 6 luni;
- b) plata sumelor datorate în baza contractelor de muncă sau plata asigurărilor sociale;
- c) acoperirea cheltuielilor pentru păstrarea și administrarea averii succesoriale.

În succesiunea în care exista indicii ca urmeaza a fi declarata vacanta, notarul public va putea încredinta administrarea provizorie a bunurilor succesoriale unui curator desemnat, cu încunostintarea autoritatii administrativ-teritoriale.

Art. 74.

Masurile de conservare luate de notarul public se vor comunica mostenitorilor legali, legatarilor si, dupa caz, executorilor testamentari, dovada comunicarii anexându-se la dosar.

Completarea sau modificarea masurilor de mai sus poate fi dispusa de notar pâna la încheierea finala a procedurii succesoriale. Efectele masurilor de conservare înceteaza la data finalizarii procedurii succesoriale.

Oricine se considera vatamat prin inventarul întocmit sau prin masurile de conservare luate de notarul public poate face plângere la judecatorie.

Art. 75.

Dupa ce constata ca este legal sesizat, notarul public înregistreaza cauza si dispune citarea celor care au vocatie la mostenire, iar daca exista testament, citeaza si pe legatari si executorul testamentar instituit.

Daca printr-un testament autentic s-a instituit un legatar universal, se citeaza, în lipsa de mostenitori rezervatari, numai legatarul; daca testamentul este olograf sau mistic, se citeaza si mostenitorii legali. În ambele cazuri se va cita si executorul testamentar, daca a fost desemnat prin testament.

În succesiunea ce urmeaza a fi declarata vacanta, notarul public citeaza autoritatea administratiei publice competenta a prelua bunurile.

În cazul mostenitorului incapabil, se citeaza reprezentantul sau legal si autoritatea tutelara.

Art. 76.

În cadrul procedurii succesoriale, notarul public stabileste calitatea mostenitorilor si legatarilor, întinderea drepturilor acestora, precum si compunerea masei succesoriale.

În cazul existentei unui testament gasit la inventar sau prezentat de partea interesata, notarul public procedeaza la deschiderea lui.

Daca testamentul este olograf sau mistic se constata starea lui materiala si se întocmeste un proces-verbal.

Pe baza de declaratie sau probe administrate în cauza se va stabili daca succesorii au acceptat succesiunea în termenul legal.

Declaratiile de renuntare la succesiune si cele de acceptare sub beneficiu de inventar se înscriu într-un registru special.

Art. 77.

Calitatea de mostenitor si numarul acestora se stabilesc prin acte de stare civila si cu martori, iar bunurile ce compun masa succesoriala se dovedesc prin înscrieri sau orice ale mijloace de proba

admise de lege.

În succesiunile care privesc bunurile comune ale autorului succesiunii și ale sotului supraviețuitor, cotele de contribuție ale acestora la dobândirea bunurilor se stabilesc prin acordul mostenitorilor.

Art. 78.

Procedura succesorală se poate suspenda în următoarele cazuri:

a) au trecut 6 luni de la deschiderea succesiunii și, deși au fost legal citați, succesibilii nu s-au prezentat ori au abandonat procedura succesorală, fără a cere eliberarea certificatului de mostenitor și există dovada că cel puțin unul dintre ei a acceptat mostenirea;

b) succesibilii își contestă unii altora calitatea sau nu se înțeleg cu privire la compunerea masei successorale și la întinderea drepturilor care li se cuvin;

c) mostenitorii sau alte persoane interesate prezintă dovada că s-au adresat instanței de judecată pentru stabilirea drepturilor lor.

În încheierea de suspendare se consemnează elementele care au rezultat din dezbateri, până la momentul suspendării, cu privire la identitatea celor prezenți, opțiunea succesorală a acestora și compunerea masei successorale.

În cazurile prevăzute la alin. 1 lit. b), notarul public stabilește prin încheiere masa succesorală, cu precizarea bunurilor sau a drepturilor care se contestă, întinderea drepturilor mostenitorilor și motivele neînțelegerii, îndrumând partile să soluționeze neînțelegerile dintre ele pe cale judecatorească.

În cazurile de suspendare a procedurii successorale prevăzute la alin. 1 lit. a) și b), dacă nu s-a făcut dovada că cei în cauză s-au adresat instanței sau cei interesați n-au cerut repunerea pe rol a cauzei, notarul public va stabili taxele successorale provizorii și onorariile și le va comunica organelor financiare.

La cererea partilor, notarul public va putea repune pe rol dosarul succesoral oricând, dacă se constată încetarea cauzelor care au determinat suspendarea lui.

Art. 79.

În cadrul dezbaterilor successorale, la fiecare termen notarul public întocmește o încheiere motivată, care va cuprinde mențiunile referitoare la îndeplinirea procedurii, declarațiile partilor, prezenta martorilor și măsurile dispuse în vederea soluționării cauzei.

Art. 80.

Dacă notarul public constată că în masa succesorală nu există bunuri, dispune prin încheiere închiderea procedurii successorale și clasează cauza ca fără obiect.

Art. 81.

În succesiunea în care există bunuri, s-a realizat acordul între mostenitori și s-au administrat probe îndestulătoare, notarul public întocmește încheierea finală a procedurii successorale.

Încheierea finala va cuprinde, pe lângă mentiunile comune încheierilor notariale, numele, prenumele și ultimul domiciliu al defunctului, data decesului, numele, domiciliul și întinderea drepturilor tuturor mostenitorilor și legatarilor, bunurile și datoriile succesiunii, taxele de timbru, onorariul, precum și alte date care au fost necesare la soluționarea cauzei.

Dacă mostenitorii și-au împartit bunurile prin bună-învoială, în încheiere se va arăta modul de împărțea și bunurile succesoriale atribuite fiecăruia. Actul de împărțea va putea fi cuprins în încheierea finală sau se va putea întocmi separat, într-una din formele prevăzute de lege.

Art. 82.

Încheierea procedurii succesoriale se poate face și înainte de expirarea termenului de acceptare a succesiunii, dacă este neîndoiește că nu mai sunt și alte persoane îndreptățite la succesiune.

De asemenea, procedura succesorală se poate încheia de îndată, în temeiul unui testament, dacă acesta îndeplinește condițiile legale de formă, nu conține dispoziții contrare legii și nu aduce atingere drepturilor mostenitorilor rezervați sau există acordul acestora. În aceleași condiții, notarul public va putea stabili drepturile legatarului particular asupra bunurilor determinate prin testament.

Notarul public, având acordul tuturor mostenitorilor, va putea proceda la reducerea liberalităților, până la limitele prevăzute de lege.

Art. 83.

Pe baza încheierii finale, în termen de 20 de zile, se redactează certificatul de mostenitor sau de legatar, care va cuprinde constatările din această încheiere referitoare la masa succesorală, numărul și calitatea mostenitorilor și cotele ce le revin din patrimoniul defunctului.

Un exemplar al certificatului de mostenitor se eliberează fiecăruia dintre mostenitori sau legatari, după caz, după achitarea taxelor succesoriale și a onorariilor.

În cazul în care s-a instituit un executor testamentar, se va elibera, în condițiile de mai sus, un certificat constatator al acestei calități.

După suspendarea procedurii succesoriale în condițiile Art. 78 alin. 1 lit. b) și c), certificatul de mostenitor se eliberează în baza hotărârii judecătorești ramasă definitivă și irevocabilă.

Art. 84.

În cazul în care nu s-a făcut dovada existenței unor bunuri în patrimoniul defunctului ori determinarea acestora necesită operațiuni de durată și mostenitorii solicită să li se stabilească numai calitatea, se poate emite certificat de calitate de mostenitor.

Art. 85.

În lipsa mostenitorilor legali sau testamentari, la cererea reprezentantului statului, notarul public constată că succesiunea este vacantă, eliberând certificat de vacanță succesorală, după expirarea termenului legal de acceptare a succesiunii.

Art. 86.

Dupa emiterea certificatului de mostenitor nu se mai poate întocmi alt certificat, decât în situatiile prevazute de lege.

Cu acordul tuturor mostenitorilor, notarul public poate relua procedura succesorală, în vederea completării încheierii finale cu bunurile omise din masa succesorală, eliberând un certificat de mostenitor suplimentar.

Art. 87.

Erorile materiale cuprinse în încheierea finală, precum și eventualele omisiuni se vor putea îndrepta, la cererea mostenitorilor, în baza unei încheieri, făcându-se mențiune despre aceasta în încheierea finală și pe toate exemplarele certificatului de mostenitor.

Art. 88.

Cei care se considera vătămați în drepturile lor prin emiterea certificatului de mostenitor pot cere instanței judecătorești anularea acestuia și stabilirea drepturilor lor, conform legii. Până la anularea sau prin hotărâre judecătorească, certificatul de mostenitor face dovada deplină în privința calității de mostenitor și a cotei sau bunurilor care se cuvin fiecărui mostenitor în parte.

În cazul anulării certificatului de mostenitor, notarul public va elibera un nou certificat, pe baza hotărârii judecătorești definitive și irevocabile. În acest scop, instanțelor judecătorești le revine obligația de a trimite la biroul notarului public competent în soluționarea cauzei copie de pe hotărârea rămasă definitivă și irevocabilă, împreună cu dosarul notarial, dacă a fost cerut în timpul judecării.

SECTIUNEA IV

Alte proceduri notariale

A. Legalizarea semnăturilor și a sigiliilor

Art. 89.

Notarul public poate legaliza semnătura părților numai pe înscrisurile pentru care legea nu cere forma autentică ca o condiție de valabilitate a actului.

Pentru legalizarea semnăturii, părțile vor prezenta exemplarele înscrisului nesemnate.

Notarul public va identifica părțile, se va convinge că acestea cunosc conținutul înscrisului, după care le va cere să subscrie în fața sa toate exemplarele înscrisului.

În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condițiile esențiale ale legalizării de semnătură, în sensul Art. 49 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) data (anul, luna, ziua);
- b) numele părții și faptul prezentării ei în persoană.
- c) constatarea subscrierii în fața notarului public a tuturor exemplarelor înscrisului

La cererea părții, notarul public poate legaliza specimenul de semnătură al persoanei care se va prezenta personal la sediul biroului notarial și care va semna în fața notarului public.

Pentru legalizarea sigiliului, partea îl va prezenta notarului public care, după verificare, va întocmi încheierea de legalizare.

B. Dare de data certa înscrisurilor

Art. 90.

Înscrisul caruia urmează să se dea data certa se întocmește în numărul de exemplare cerut de parte.

În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condițiile esențiale pentru dare de data certa, în sensul Art. 49 lit. g), prin următoarele mențiuni:

- a) data (anul, luna, ziua), iar la cererea părții, și ora;
- b) starea în care se află înscrisul.

C. Certificarea unor fapte

Art. 91.

Notarul public poate certifica următoarele fapte pe care le constată personal:

- a) faptul că o persoană se află în viață;
- b) faptul că o persoană se află într-un anumit loc;
- c) faptul că persoana din fotografie este aceeași cu persoana care cere certificarea;
- d) faptul că o persoană, ca urmare a unei somatăi sau notificări, s-a prezentat sau nu într-o anumită zi și la o anumită oră la sediul biroului notarial și declarația acesteia.

În încheiere se va menționa și ora constatării, precum și fapta care se certifica.

Art. 92.

Notarul public certifica, la cerere, procesele-verbale și hotărârile adunărilor generale ale acționarilor sau asociaților societăților comerciale, printr-o încheiere în care se vor menționa data și locul adunării, faptul semnării procesului-verbal sau a hotărârii de către președintele adunării generale sau de către toți participanții.

La cererea președintelui sau a unei părți dintre participanții la adunarea generală, notarul public poate stabili identitatea participanților.

D. Legalizarea copiilor după înscrisuri

Art. 93.

Notarul public eliberează copii legalizate după înscrisurile originale prezentate de parte, după confruntarea copiei cu originalul.

În încheiere se va arăta că s-au îndeplinit condițiile esențiale ale legalizării copiei, în sensul Art. 49

lit. g), prin urmatoarele mentiuni:

- a) atestarea conformitatii copiei cu înscrisul prezentat;
- b) starea în care se afla înscrisul;
- c) semnatura secretarului care a facut colationarea.

Daca se legalizeaza un înscris sub semnatura privata sau din arhiva biroului notarial, în încheiere se va face mentiune expresa în acest sens.

În cazul în care confruntarea copiei cu originalul înscrisului cere o pregătire de specialitate, copia se va elibera numai pe baza confruntării efectuate de catre un expert desemnat de notar, potrivit prevederilor legale.

În acest caz încheierea este semnata si de expert.

Copii legalizate de pe actele autentificate din arhiva biroului notarial se elibereaza numai partilor, succesorilor si reprezentantilor acestora, precum si celor ce justifica un drept sau un interes legitim.

E. Efectuarea si legalizarea traducerilor

Art. 94.

Pentru efectuarea traducerii, daca aceasta nu este facuta de notarul public autorizat în acest scop, traducatorul atestat potrivit legii, care a întocmit traducerea, va semna formula de certificare a acesteia, iar notarul va legaliza semnatura traducatorului. Legalizarea semnaturii traducatorului se poate face si dupa specimenul de semnatura depus la biroul notarului public.

Daca înscrisul se traduce din limba româna într-o limba straina sau dintr-o limba straina în alta limba straina, atât certificarea traducerii, cât si legalizarea semnaturii traducatorului de catre notarul public se vor face si în limba straina în care se face traducerea.

F. Primirea în depozit de înscrisuri si documente

Art. 95.

La primirea în depozit a unor înscrisuri si documente, notarul public va mentiona, în încheiere, ca s-au îndeplinit conditiile esentiale ale primirii în depozit, în sensul Art. 49 lit. g), prin urmatoarele mentiuni:

- a) data depunerii (anul, luna, ziua), iar la cererea partii, si ora;
- b) identificarea înscrisurilor predate, aratându-se toate datele necesare în acest scop;
- c) numele deponentului si al persoanei careia trebuie sa i se elibereze înscrisurile;
- d) termenul de pastrare.

G. Acte de protest al cambiilor, cecurilor si al altor titluri la ordin

Art. 96.

Întocmirea actelor de protest al cambiilor, cecurilor si al altor titluri la ordin se face în condițiile stabilite prin legile speciale.

H. Eliberarea de duplicate ale înscrisurilor notariale

Art. 97.

La cererea partii, notarul public poate elibera un duplicat al unui act original aflat în arhiva sa. În acest scop notarul public va cita toate partile sau, dupa caz, pe succesorii acestora.

În textul duplicatului se reproduce cuvânt cu cuvânt atât cuprinsul înscrisului, cât si cel al încheierii prin care s-a încuviințat întocmirea înscrisului original. În locul semnăturii originale se mentioneaza numele de familie si prenumele fiecarui semnatar.

Duplicatul are aceeasi forta probanta ca si înscrisul original.

Competenta eliberării duplicatelor de pe actele emise de notariatele de stat sau alte organe cu activitate notariala apartine institutiei care a preluat arhiva acestora.

I. Reconstituirea actelor originale

Art. 98.

În situatia disparitiei unui act din care nu mai exista nici un exemplar original se va proceda, la cererea si cu acordul partilor, la reconstituirea aceluia act.

Reconstituirea se va face la biroul notarului public unde s-a întocmit actul, cu citarea tuturor partilor sau, dupa caz, a succesorilor acestora.

În cazul în care actul disparut a fost întocmit de alte organe cu activitate notariala, reconstituirea se face de judecatoria în raza careia si-a avut sau își are sediul organul care a întocmit actul, în condițiile prevazute la alineatele precedente.

CAPITOLUL VI

Controlul activitatii notariale, arhiva si evidenta activitatii

SECTIUNEA I

Controlul activitatii notariale

Art. 99.

Actele notariale sunt supuse controlului judecatoresc, în condițiile art.100.

Activitatea notarilor publici este supusa controlului profesional administrativ, în condițiile prezentei legi.

Art. 100.

Actele notariale pot fi atacate de parti sau de orice persoana interesata, prin actiune în anulare la instanta judecatoreasca, în conformitate cu prevederile Codului de procedura civila.

Totodata, partea nemulțumită poate introduce plângere împotriva încheierii de respingere a cererii de îndeplinire a unui act notarial, în termen de 10 zile de la data când a luat cunoștința, la judecătoria în circumscripția careia își are sediul biroul notarial care a refuzat îndeplinirea actului.

Plângerea se depune la biroul notarului public care a refuzat cererea, iar acesta o va înainta de îndată instanței împreună cu dosarul cauzei.

Judecarea plângerii se face cu citarea tuturor partilor interesate în cauză. În cazul admiterii plângerii, instanța indică în hotărâre modul în care trebuie întocmit actul.

Notarul public este obligat să se conformeze hotărârii judecătorești rămășiță definitivă și irevocabilă.

Art. 101.

Controlul profesional administrativ se exercită de către Uniunea Națională a Notarilor Publici prin Consiliul său de conducere și va avea în vedere:

- a) organizarea Camerelor Notarilor Publici și a birourilor notarilor publici;
- b) calitatea actelor și lucrărilor încheiate de notarii publici.

Consiliul Uniunii poate delega Colegiului director al Camerei Notarilor Publici exercitarea controlului prevăzut la lit. b), în circumscripția sa.

Ministrul Justiției poate ordona controlul activității notarilor publici prin inspectori generali de specialitate.

SECTIUNEA II

Arhiva și evidența activității

Art. 102.

Arhiva activității notariale este proprietatea statului și se păstrează, se conservă și se predă în condițiile legii.

Art. 103.

Biroul notarului public va avea arhiva și registratura proprie.

Secretariatul va efectua operațiuni privind primirea, înregistrarea și expedierea corespondenței, înregistrarea și îndosărierea actelor, păstrarea registrelor, precum și alte lucrări cu caracter auxiliar, necesare bunei desfășurări a activității notariale.

Notarul public va ține și o evidență financiar-contabilă.

CAPITOLUL VII

Dispoziții tranzitorii și finale

Art. 104.

Dispozitiile prezentei legi se completeaza cu prevederile Codului civil si cu cele ale Codului de procedura civila.

Art. 105. Abrogat

Art. 106.

În termen de 90 de zile de la data intrarii în vigoare a prezentei legi, notarii publici vor proceda la constituirea Camerelor Notarilor Publici si a Uniunii Nationale a Notarilor Publici.

Art. 107.

Regulamentul de punere în aplicare a prezentei legi va fi adoptat de Ministerul Justitiei, în termen de 60 de zile de la intrarea în vigoare a acesteia.

Art. 108.

La împlinirea termenului prevazut la Art. 106 de la intrarea în vigoare a legii, atributiile de publicitate mobiliara si imobiliara toate lucrarile, evidentele, registrele de transcriptiuni - inscriptiuni, mapele de amanet, precum si cartile funciare vor trece în competenta judecatoriilor în circumscriptia carora se afla notariatele de stat.

Pe aceeasi data denumirile de "notariat de stat", "notar de stat", "secretariat" sau "secretar", prevazute în reglementarile în vigoare privind atributiile de publicitate imobiliara si mobiliara introduse prin Decretul nr. 378/1960, se înlocuiesc cu cele de "judecatorie", "judecator", "grefa" sau "grefier", dupa caz.

Pentru îndeplinirea atributiilor de la alin. 1, judecatoriile vor prelua numarul necesar de notari de stat, precum si personalul cu astfel de atributii de publicitate, existent la notariatele de stat.

Art. 109.

Notarii publici își vor începe activitatea dupa 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi.

Art. 110.

Consiliile locale si judetene, prefectii, precum si Ministerul Justitiei au obligatia de a pune la dispozitia notarilor publici, la cererea acestora, spatiile necesare în vederea organizarii si functionarii corespunzatoare a serviciilor publice pe care le presteaza, prin încheiere, fara licitatie.

Art. 111.

Cheltuielile efectuate pentru investitii, dotari si alte utilitati necesare activitatii notariale se scad din veniturile impozabile pe o durata de 3 ani de la începerea efectiva a activitatii.

Art. 112.

Notarii publici vor angaja, cu prioritate, notarii debutanti, personalul auxiliar administrativ si de serviciu de la notariatele de stat.

Personalul ramas disponibil va fi încadrat prin redistribuire de catre Ministerul Justitiei, în sistemul sau, în conditiile legii.

Art. 113.

Lucrarile notariale în curs de rezolvare la notariatele de stat vor fi finalizate până la data preluării activității de către notarii publici, în conformitate cu procedura stabilită în prezenta lege.

Arhiva notariatelor de stat care își încetează activitatea se va preda judecătorilor în a căror circumscripție teritorială se afla.

Cauzele succesoriale care au în continuare termene de dezbatere, după încetarea activității notariatelor de stat, se vor preda notarilor publici ale căror birouri sunt situate în circumscripția judecătoriei în raza căreia defunctul și-a avut ultimul domiciliu, potrivit criteriilor stabilite de Colegiul director al Camerei Notarilor Publici.

Art. 114.

Competența teritorială a birourilor de notari publici cu sediul în Municipiul București se întinde pe tot cuprinsul municipiului.

Art. 115.

Birourile notariale constituite în condițiile prezentei legi își pot organiza sedii secundare în localitățile din aceeași circumscripție teritorială în care nu au luat ființă birouri de notari publici.

Sediile secundare își vor înceta activitatea o dată cu constituirea în acea localitate a unui birou de notar public.

Înregistrarea sediului secundar se face cu respectarea procedurii prevăzute la Art. 18 alin. 1.

Art. 116.

Ori de câte ori în alte acte normative se folosește expresia "notariatul de stat" sau "notar de stat" se va înțelege "biroul notarului public" și, după caz, "notar public".

Art. 117.

La expirarea termenului prevăzut la Art. 109, Decretul 387/1952 privitor la urmărirea unor datorii pe cale notarială, Decretul nr. 40/1953 privitor la procedura succesorală notarială, Decretul nr. 377/1960 pentru organizarea și funcționarea Notariatului de Stat și Regulamentul privind aplicarea dispozițiilor Decretului 377/1960 pentru organizarea și funcționarea Notariatului de Stat, aprobat prin H.C.M. nr. 1518/1960, precum și orice alte dispoziții contrare se abrogă.

1 M.Of.92/16.05.1995